I

Міністерство освіти і науки України

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Природничий факультет

Кафедра зоології

Дипломна робота на тему:

ПЕРЛІВНИЦЕВІ (MOLLUSCA, UNIONIDAE) РІЧОК УЖ І НОРИНЬ (ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ, ПОПУЛЯЦІЙНА СТРУКТУРА, ПАРАЗИТОФАУНА)

Допущено до захисту засіданням кафедри зоології (протокол №12 від 12.05.15)

Виконала:
студентка 5 курсу, 52-Б групи
спеціальності «7.040102 Біологія*»
Кобилинська В. М.

Науковий керівник:
д.б.н., професор (б.в.з.)
Янович Л. М.

Житомир – 2015

Зміст

Вступ. 3

Розділ 1. Огляд літератури. 6

1.1. Загальна характеристика річок Уж і Норинь..... 6

1.2. Стан вивчення перлівницевих 12

Розділ 2. Матеріал і методи дослідження. 16

2.1. Матеріал. 16

2.2. Методи дослідження. 18

2.3. Охорона праці. 19

Розділ 3. Видове багатство та поширення Unionidae..... 22

Розділ 4. Популяційна структура поселень перлівницевих, біоценотичні зв'язки. 26

4.1. Щільність населення різних видів перлівницевих..... 26

4.2. Статева структура поселень Unionidae. 27

4.3. Зараженість перлівницевих кліщами роду *Unionicola* .. 30

4.4. Заселення перлівницевих личинками гірчака..... 33

Розділ 5. Використання матеріалів дипломної роботи під час викладання курсу біології у загальноосвітній школі. 37

Висновки. 68

Список використаних джерел. 69

Резюме

Кобилинська В.М. ПЕРЛІВНИЦЕВІ (MOLLUSCA, UNIONIDAE) РІЧОК УЖ І НОРИНЬ (ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ, ПОПУЛЯЦІЙНА СТРУКТУРА, ПАРАЗИТОФАУНА)

Дипломна робота

Серед 10 досліджуваних місць збору у р. Уж виявлено п'ять видів перлівницевих, а саме: *U.pictorum, U.tumidus, U.crassus, A.anatina* та *P.complanata*, у р. Норинь – *U.pictorum, U.tumidus* та *A.anatina*. Найбільше видове різноманіття характерне для р. Уж у пункті «м. Коростень – 7», де виявлено 4 види. Зустрічальність видів родини різна, найвища характерна для *U.pictorum*, що зареєстрований у всіх місцях збору, а найнижча – *P.complanata* (10%), що відмічена лише для одного місця – с. Сарновичі. Щільність населення перлівницевих коливається у межах 1-7 екз./м^2. Середні значення даного показника є найвищими у перлівниці *U.pictorum* (4,6), найнижчими – у беззубки *P.complanata*, що трапляється лише поодиноко. У перлівниць *U.pictorum* та *U.tumidus* та беззубки *A.anatina* відмічено інвазію кліщів роду *Unionicola*. Дорослі особини кліщів зареєстровано на зябрах і мантії молюсків. Інтенсивність інвазії становить 1-16 екз./особ. Заселення личинками гірчака відмічено для *U.pictorum* та *U.tumidus* р. Уж (м. Коростень) та для *A. Anatina* та *U. tumidus* р. Норинь (с. Богданівка), що локалізувались у зябрах. Інтенсивність заселення становить 1-7 екз./особ.

Ключові слова: р. Уж, р. Норинь, Unionidae, зустрічальність, інвазія.

Резюме

Кобылинская В.М. ЖЕМЧУЖНИЦЫ (MOLLUSCA, UNIONIDAE) РЕК УЖ И НОРИН (ВИДОВОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, ПОПКЛЯЦИОННАЯ СТРУКТУРА, ПАРАЗИТОФАУНА)

Дипломная работа

Среди 10 исследуемых мест сбора в р. Уж обнаружено пять видов перловицевых, а именно: *U.pictorum, U.tumidus, U.crassus, A.anatina* и *P.complanata*, в р. Норынь - *U.pictorum, U. tumidus* и *A.anatina*. Наибольшее видовое разнообразие характерно для р. Уж в пункте «г. Коростень - 7», где выявлено 4 вида. Встречаемость видов семейства разная, самая высокая характерна для *U.pictorum*, который зарегистрирован во всех местах сбора, а самая низкая - *P.complanata* (10%), что отмечена только для одного места - с. Сарновичи. Плотность населения перловицевых колеблется в пределах 1-7 экз./м^2. Средние значения данного показателя являются самыми высокими в перловицы *U.pictorum* (4,6), низким - в беззубки *P.complanata*, что встречается только одиночно. В перловиц *U.pictorum, U.tumidus* и беззубки *A.anatina* отмечено инвазию клещей рода *Unionicola*. Взрослые особи клещей зарегистрировано на жабрах и мантии моллюсков. Интенсивность инвазии составляет 1-16 экз./особь. Заселение личинками горчака отмечено для

U.pictorum и *U.tumidus* р. Уж (г. Коростень) и для *A. anatina* и *U. tumidus* р. Норинь (с. Богдановка), что локализовались в жабрах. Интенсивность заселения составляет 1-7 экз./особь.

Ключевые слова: р. Уж, р. Норынь, Unionidae, встречаемость, инвазия.

Summary

Kobylynska V.M. PEARL SHELL (MOLLUSCA, UNIONIDAE) OF RIVERS UZH AND NORYN (SPECIES DIVERSITY, POPULATION STRUCTURE, PARAZYTOFAUNA)

Diploma work

Among the 10 subjects gathering places in Uzh, the *Unionidae* found five types, namely: *U.pictorum, U.tumidus, U.crassus, A.anatina* and *P.complanata*, at. Noryn - *U.pictorum, U. tumidus* and *A.anatina*. The highest species diversity characteristic district. Uzh paragraph «Korosten – 7», which identified four types. Occurrence of different types of families, the highest characteristic of *U.pictorum*, which is registered in every place of gathering, and the lowest - *P.complanata* (10%), which marked only one place - with. Sarnovychi. Population density varies Unionidae 1-7 ind./м^2. Average values of this index are the highest in *U.pictorum* (4,6), the lowest - in *P.complanata*, which happens only singly. In *U.pictorum* and *U.tumidus* and *A.anatina* marked invasion of mites kind Unionicola. Imago registered in gills and mantle shellfish. The intensity of infestation is 1-16 ind./person. Settling larvae Gorchakov noted for *U.pictorum* and *U.tumidus* p. Uzh (Korosten) and for *A. anatina* and *U. tumidus* Noryn (Bohdanivka), which is localized in the gills. The intensity of the settlement is 1-7 ind./person.

Key words: Uzh, Noryn, Unionidae, occurrence, invasion.